

Nr 218.

Av herrar **Pettersson** i Dahl och **Andersson** i Löbbo, om viss jämkning av grunderna för bidrag från anslaget till befrämjande av landsbygdens elektrifiering.

Anslaget till befrämjande av landsbygdens elektrifiering under punkt 123 i statsverkspropositionens nionde huvudtitel har av Kungl. Maj:t för budgetåret 1950/51 föreslagits till 3 miljoner kronor.

Under en följd av år upptogs anslaget med väsentligt högre belopp. Sålunda har från och med budgetåret 1940/41 anvisats anslag i enlighet med nedanstående tabell.

Budgetår	Anslag milj. kr.	Bidrag milj. kr.
1940/41	5,0	3,0
1941/42	5,0	2,8
1942/43	2,0	5,5
1943/44	4,0	4,7
1944/45	7,0	7,0
1945/46	9,0	7,8
1946/47	7,0	6,2
1947/48	7,0	4,8
1948/49	3,0	
1949/50	3,0	
	52,0	

Av det för budgetåret 1947/48 anvisade anslaget på 7 miljoner kronor äro 2,3 miljoner kronor spärrade, varav dock 1 miljon kronor beräknas kunna ställas till förfogande för verksamheten under budgetåret 1949/50. Under de två senaste budgetåren har anslaget begränsats till 3 miljoner kronor i syfte att lätta trycket på arbetsmarknaden och varuförsörjningen.

Som grund för statsbidrag gäller i huvudsak att lokalintresset (kraftleverantören, distributionsföretaget, konsumenterna, kommunerna etc.) skall tillskjuta lägst 90 kronor per CB-enhet. Till täckande av överskjutande anläggningskostnad kan statsbidrag beviljas, dock i regel med högst 90 kronor per CB-enhet. För den del av anläggningskostnaden, som överstiger $90 + 90 = 180$ kronor per CB-enhet, beviljas sålunda ej bidrag. För projekt med en anläggningskostnad överstigande 240 kronor per CB-enhet (300 kronor per normaltarriffenhet) beviljas i regel ej något statsbidrag.

Vidare gäller den inskränkningen, att projekt med anläggningskostnader under 120 kronor per CB-enhet ej äro bidragsberättigade.

För närvarande beräknas hela antalet oelektrifierade hushåll till cirka 80 000 eller 8 procent av totala antalet hushåll på landsbygden, vilka äro i runt tal 1 000 000. Vid nuvarande pris- och materialläge torde kostnaderna för elektrifiering av dessa 80 000 hushåll belöpa sig till 100 miljoner kronor. De bygder som återstå att elektrifiera äro emellertid vanligen avlägset belägna eller glest befolkade, varav följer att de draga högre kostnader och mera materiel per enhet räknat än hittills utförda elektrifieringar. Oftast överstiga därför kostnaderna de 240 kronor/CB-enhet som fastställts som maximum för att statsbidrag över huvud taget skall komma i fråga. De flesta icke elektrifierade hushåll, vilka med hänsyn till de höga kostnaderna icke kunna komma i åtnjutande av statsbidrag, återfinnas givetvis i de norra delarna av landet, men även i södra Sverige finnas exempel på jordbruksbygder, vilka med nuvarande regler icke kunna få statsbidrag och därför icke kunna elektrifieras, även om gårdsägarna skulle vara villiga påtaga sig förhållandevis höga kostnader för att få en elektrifiering genomförd. Visserligen skall, enligt vad departementschefen bland annat anfört i 1949 års statsverksproposition, jordbrukets huvudtitel punkt 79, vid behandlingen av ansökningar om statsbidrag för här ifrågavarande ändamål en viss prövning ske av angelägenhetsgraden hos de olika företagen, varigenom det torde bliva möjligt att i någon mån eliminera olägenheterna av den av omständigheterna framtvingna begränsningen av bidragsverksamheten. Tanken har varit att man vid behov skall kunna lämna bidrag även om kostnaderna överstiga 240 kronor per CB-enhet, när det gäller skärgårds- och gränsbygdselektrifieringar samt vissa stora socken- och skogsbygdselektrifieringar. Man har givetvis velat att anslagen skulle komma till största möjliga nytta, vilket icke utesluter att bidrag även bör kunna lämnas till smärre företag, som kunna anses mycket starkt motiverade, fastän kostnaderna överstiga nämnda gräns.

På grund av bestämmelsernas tolkning och tillämpning har praktiskt taget statsbidrag icke kunnat komma i fråga till anläggningar med höga anläggningskostnader. Följden har blivit att många mindre gårdsägare icke kunna komma i åtnjutande av statsbidrag för elektrifiering även om starka skäl talat för en sådan. Däremot ha kapitalstarka företag, vilka inte behövt taga hänsyn till kostnaderna och eventuella statsbidrag, kunnat genomföra elektrifieringar trots att sådana elektrifieringar icke alltid varit mer angelägna ur samhällets synpunkt än viss glesbygdselektrifiering.

Då läget på arbetsmarknaden nu synes undergå en förändring och då varuförsörjningen förbättrats bör det vara angeläget att återstående elektrifieringar på landsbygden, vilka äro möjliga att genomföra för rimliga kostnader, icke ytterligare fördröjas. En förutsättning för att landsbygdselektrifieringen skall kunna genomföras hastigare är att en anslagshöjning

genomföres, men på grund av det statsfinansiella läget och med hänsyn till att departementschefen förutsätter att återstoden av de hittills spärrade medlen kommer att stå till förfogande avstå vi från att begära ökad medeltilldelning denna gång. Statsbidrag bör emellertid kunna utgå även till smärre företag, för vilka kostnaderna överskrida den fastställda övre gränsen, om anläggningarna äro särskilt motiverade.

Med anledning av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen vid behandling av ifrågavarande punkt beslutar att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om jämkning i de grunder enligt vilka bidrag utdelas från anslaget till befrämjande av landsbygdens elektrifiering.

Stockholm den 25 januari 1950.

Anders Pettersson

i Dahl.

Abel Andersson

i Löbbo.
